

חלקי בקהילתי

גליון 281

נחמדים מזהב

הרה"ג דניאל רייבן | ראש כולל, מרבני חלקי בקהילתי

החזון של חלקי בקהילתי

”

אנחנו לא מבקשים לחדש, אלא להיפך. לבנות את הקיים, ולהמשיך את הדרך

ציבור בני תורה העובדים אינו תופעה חדשה בדורנו. מאז ומעולם היו רבים בעם שהתפרנסו מעמל כפיהם, וכמבואר בדברי חז"ל במקומות רבים. סבי ז"ל היה מספר על אביו, שהיה רב בעיירתו בליטא. הוא היה מתאר כיצד, מדי ערב, כשהעיר הייתה מסיימת את יומה, היה מתמלא בית המדרש באנשים מכל המקצועות - הסנדלר, החייט, בעלי המלאכה. כל אחד מהם היה פותח את הגמרא שלו, לומד עוד דף ועוד סוגיה. כולם רצו לדעת, להעמיק, והיו מפנים את שעות הלילה ללימוד תורה. הרב היה יושב שם ועונה תשובות לשאלות שעלו. זה היה הבעל הבית של פעם - מי שלא יותר על התורה, גם אחרי יום עבודה קשה. וזה היה בית המדרש של בעלי הבתים.

זו בדיוק השליחות שלנו היום - להחזיר את התורה למקומה הטבעי בלב חיי היומיום. להשיב עטרה ליושנה. להחיות מחדש את ההוי של אותם ערבים בבית המדרש, שהמשיכו את חיי התורה בתוך חיי המעשה.

חשוב לי להדגיש: החזון שלנו אינו מסתכם רק בפעילות ציבורית. הוא חייב להתחיל בכל אחד ואחת מאיתנו. אי אפשר לחולל מהפכה בתודעת הציבור אם אינה נובעת מתוכנו. כל יחיד בקהילה הוא חוליה חיונית בשרשרת. לכל אחד יש השפעה עצומה על סביבתו, על חבריו, על משפחתו, ועל הדור הבא כולו.

מטרתנו ברורה - לשנות את התודעה של הציבור החרדי העובד. להטמיע את ההכרה שאנחנו בני תורה העמלים לפרנסתם. אין כאן שני עמים, אלא שני חלקים של עם אחד, בעלי מהות אחת, שאמורים להשתלב ולחיות יחד, כשכל אחד מוסיף נדבך משלו לקדושת הכלל.

עמלנו רבות בחודשים האחרונים כדי לבנות מחדש את ניהול הארגון ולייעל את פעולתו. הרבנים, הרכזים והיוזמים של חלקי בקהילתי עומדים לשירותכם בכל עניין - ציבורי ואיש, רוחני וגשמי. אולם בסופו של דבר, הצלחת המפעל תלויה בכך, חברי הקהילות והמזטרפים החדשים. אתם השותפים האמיתיים שלנו. הצלחתכם היא הצלחתנו. השינוי חייב להתחיל בלב של כל אחד ואחת. האש בוערת בכך, ובזכותכם היא תמשיך להאיר את הדרך כולו.

גבולות הדרך. הארגון מבקש להניע את דור יושבי ארץ ישראל להישאר מחוברים בעוצמה לשורשים, ולכוון את ההתחדשות כך שתעמוד איתנה על גבי ערכי התורה. כך נוכל בעזרת ה' לשמור גם על עתידנו.

חזון חלקי בקהילתי אינו להקים קהילות חדשות עם רעיונות ודעות אחרות, כביכול כדי להתאים לציבור החרדים העובדים. צעדים כאלה עלולים להוביל, גם אם לא במכוון, להיווצרות מציאויות חדשות ומרוחקות מן המקור. ההיסטוריה שלנו מוכיחה כמה פסיעה קטנה עלולה להסתיים במרחק רב מהשורשים.

החזון שלנו הוא ההיפך הגמור. לבנות מסגרות שמחזקות ומעמיקות את הקשר לשורשים. קהילות עם טעם של פעם, מיוסדות על לימוד

לטוע קדימה
צילום אילוסטראציה: ברוך יערי

תורה, קביעת עתים לתורה והווי תורני. לא באנו לשנות ולא להילחם - באנו להחזיר את ההלבבות הביתה, למקום הטבעי שלהם. לבנות בית חם לציבור החרדים העובדים, בית איתן המחובר לשורשי.

העבודה שלנו אינה מסתיימת בהקמת קהילות ושיעורים בלבד. פנינו לעתיד, לשמירה על הדורות הבאים. חלקי בקהילתי נושאת על כתפיה משימה לחדור אל הבית הפרטי, ולעצב את הרוח שבו. ליצור תחושת שייכות אמיתית לשורשים. לשם כך אנו זקוקים גם לשיעורים לנשים, למסגרות לילדים, לתוכניות אבות ובנים ועוד.

במהלך החודשים האחרונים שמעתי לא אחת את הביטוי "התנועה" בהקשר של חלקי בקהילתי. הדבר הפליא אותי. תהיתי: האם הכוונה למיזם חברתי רחב-היקף, המבקש לחולל תהפוכות גדולות, או אולי למהלך קהילתי שמבקש ליצור זרמים חדשים בתוך הציבור שלנו? כך או כך, ההגדרה הזו עוררה בי אי-נחת. לא לשם כך רציתי להצטרף לארגון, ולא לשם כך בחרתי להקדיש את זמני ומרצי לשליחות הזאת. בעיניי, זו אינה הדרך הנכונה בדורנו להעמיד את הציבור הקדוש הזה על רגליו. האתגרים איתם אנחנו מתמודדים אינם נובעים רק משאלות חברתיות, ובוודאי שאין פתרונם ביצירת זרמים נפרדים נוספים בתוכנו.

אולם ככל שהתעמקתי לחשוב ולהתבונן, הגעתי למסקנה שדווקא המילה "תנועה" מצליחה לבטא היטב את מהות החזון שלנו. היא מתארת, במילים פשוטות, את גודל האחריות המוטלת עלינו - חברי הנהלת הארגון - וגם על כל אחד ואחת מכם, שותפינו לדרך.

בפרשת בחוקותי כותב המשך חכמה רעיון עמוק על מהות הגלות: היא איננה עונש בלבד, אלא תנאי יסודי להישרדותנו כעם. בלעדיה, היינו נטמעים ונעלמים בין העמים. טבעו של כל דור לחפש דרכים חדשות, ולהגדיר את עצמו מחדש. לא להמשיך כך סתם, את מה שהיה. זו תשובה עזה הטבועה באדם, והיא כמעט בלתי נמנעת. במרוצת הדורות, ההתרחקות מיסודות האומה, הולכת וגוברת. לכן פיזר אותנו הקב"ה בגלות, כדי לשמור על עיקרי אמונתנו ועל זהותנו כעם. כל דור נדרש להיבנות מחדש במקום שאליו הגיע, ובכך מצא תחושת התחדשות ומשמעות - מבלי לפרוץ גבולות ולערער את היסודות עצמם.

דברי המשך חכמה רלוונטיים גם לעתידנו, היושבים בארץ ישראל. זו ברכה וזוהי אתגר עצום: איך נשמור על היסודות והזהרות בעידן של פתיחות, שפע, וריבוי אפשרויות? איך נבטיח שהפסיעות הקטנות של הדור הבא לא ייפכו בסופו של דבר לסטייה מן הדרך שסללו לנו אבותינו?

זוהי משימתנו. לא לעצור את הדחף הטבעי להתקדם ולהעמיק, אלא לכוון אותו. עלינו להעמיק את הקשר שלנו לשורשים, כדי שכל צעד חדש יתרחש בתוך גבולות הדרך ולא יחרוג ממנה. זו מלאכה עדינה אך חיונית.

המילה, "תנועה" באה מהמילה, "נוע" - תזוזה, התקדמות. וזה בדיוק תפקידה של חלקי בקהילתי - להנהיג את הצעדים קדימה, אך לכוונם בתוך

תשעת הימים

בשבוע הבא יחולו מנהגי אבלות של תשעת הימים, נעסוק השבוע בשאלות מצויות

שאלה: אנחנו טסים לחו"ל מיד אחרי תשעה באב, ובשביל שנספיק, רצינו לכבס בתשעת הימים את הבגדים שנלבש אחרי תשעה באב. האם הדבר מותר?

תשובה: בהלכה מפורש שעצם הכיבוס אסור בימים אלו גם אם מכבס בגדים שלא נצרכים לימים אלו אלא לימים שאחרי תשעה באב, ואפילו אם מוסר אותם לנוכרי שיכבס אותם, הדבר אסור.

שאלה: האם באיסור כיבוס בימים אלו יש הבדל בין ספרדים לאשכנזים?

תשובה: הנהגים כמנהגי עדות המזרח נוהגים איסור כיבוס רק בשבוע שחל בו תשעה באב, ואילו הנהגים מנהגי אשכנז נוהגים איסור זה מראש חודש אב. השנה ההבדל בין המנהגים הוא משמעותי, משום שכאשר ט' באב חל ביום ראשון אין 'שבוע שחל בו'.

שאלה: מי הם המותרים לאכול בשר בסעודת סיום בתשעת הימים? האם רק המסיים או גם אלו ששומעים את הסיום?

תשובה: רק ידידים אשר היו באים בשאר ימות השנה לשמחת הסיום מותרים להשתתף בסעודת הסיום ולאכול בשר, גם אם הם עצמם לא סיימו. אולם אנשים שבדרך כלל לא מגיעים להשתתף בסיימים של אותו אדם, אסורים לאכול בשר בסעודה זו.

בחז"ל ישנה תופעה של מסעדות בשריות שנשארות פתוחות בתשעת הימים, ומתגברים על איסור אכילת בשר בימים אלו בכך שמביאים בתחילת הערב אדם שמסיים מסכת, ועל סמך שמחת הסיום מגישים מאכלי בשר לכל הבאים אחריו. הנהגה זו מהווה זלזול בהלכה, ופשוט שאין היתר לאכול בשר על סמך סיום כזה.

שאלה: האם מותר לקנות קורקינט חשמלי בימים אלו שבין ראש חודש לתשעה באב?

תשובה: בהלכה מבואר שאסור לקנות חפצים חשובים שקנייתם משמחת, לכן אסור לקנות קורקינט חשמלי בתשעת הימים. אם מדובר בדבר האבד, וכגון שיש כעת הזדמנות לקנות אותו במחיר זול, מותר לקנות את הקורקינט משום שדבר האבד מותר בתשעת הימים.

אבלות ישנה
צילום אילוסטריציה: ברוך יערי

שאלה: ידוע לי שבהלכה כתוב לא לרוחץ בימים אלו, אולם דבר זה קשה עלי עקב הזיעה המרובה. מהו המותר והאסור בעניין מקלחת בתשעת הימים?

תשובה: ברמ"א מבואר שהאיסור הוא ברחיצה שנעשית לתענוג, לכן הרבה מהפוסקים התירו רחיצה שאינה לשם תענוג, ונאמרו בזה כמה דעות מה בדיוק מותר.

הדרך הנכונה שינהג בה האדם היא, שגם כשמזיע הרבה ורוחץ עצמו לצורך ניקיון, ימנע ככל האפשר בעונג שיש ברחיצה, וירחץ את הנחוץ במים קרים ובמעט סבון רק לפי מה שנצרך.

לצורך רפואי מותר להתרחץ גם במים חמים, ולכן אישה מעוברת שצריכה מקלחת חמה, או אדם שריבוי הזיעה בראש גורם לו גירוי ופריחה, מותר להם לרחוץ לפי הצורך גם במים חמים, אולם כאמור, יעשו את הנדרש רק לצורך רפואתם ולא יענגו עצמם ביותר מזה.

שאלה: בכל שנה חוזרת אלי ההרגשה בנוגע לאבל על החורבן שיש בימים אלו של חודש אב, שזהו אבל שלא כל מחוברים אליו ולא כל כך מרגישים אותו, וההלכות והמנהגים שנוהגים בימים אלו נראים לי רק כמקבץ של דינים 'יבשים' ופעולות חיצוניות שלא מגיעות מתחושה פנימית. האם יש ערך בקיום ההלכות והמנהגים באופן זה?

תשובה: גם באבלות על קרובי משפחה שנפטרו ר"ל, אין דיני אבלות הלכה שמצווה להצטער על המות, ומנהגי האבלות גם הם פעולות 'חיצוניות' שנקבעו בשביל להראות כבוד למת [כמבואר בדברי רש"י סוכה כ"ה ע"ב בד"ה טירדא], וודאי שגם מנהגי האבלות של חודש אב עוסקים בהתנהגות החיצונית בה מראים את האבלות. יש חיוב גמור לנהוג בהנהגות אלו, גם אם לא מרגיש בליבו תחושת אבל. באבלות ישנה, קשה יותר להרגיש את החיסרון של בית מקדש וקדשיו, אבל אחרי הפעולות יימשכו הלבבות.

ועל אף הקושי בתחושת האבלות, יש לו לאדם להשתדל ולחזק בעצמו בימים אלו את הרגשת החסר והאבל, ולהעמקת הרגשת החיסרון די בהתבוננות בפרסומות הנפוצות בימים אלו, "ליהנות מארוחת גורמה חלבית גם בתשעת הימים במסעדת..." "מבצעים מדהימים לכבוד תשעת הימים בחנות...", וכדו', בשביל להבחין במרחק שיש בין מהות הימים לבין האופן שבו מתייחסים אליהם, ולוואי שנוכח להרגיש את צער ריחוק השכינה והקדושה מעם ישראל, ולזכות לשפוך תחינה אמיתית לגאולה השלימה.

מעניין לדעת

להתעכב עם הסיום?

לפני כמה שבועות סיימו לומדי הדף היומי את מסכת שבועות. היו שהעלו רעיון להתעכב עם הסיום עד תשעת הימים בשביל לערוך סעודה בשרית. אולם יש לדעת כי בהלכה מבואר שאין למחר או לאחר את הסיום, ורק בסיום שהזדמן לו בסדר לימודו, אפשר לאכול סעודה בשרית. ביאור העניין הוא, שאם ממחר או מאחר את הסיום לימים אלו רק בשביל שיוכל לאכול בשר, נראה הדבר שאין שמחתו בסיום המסכת אלא בעיקר באכילת הבשר. ולכן באופן שיש סיבות אחרות לדחיית הסיום, אין כל מניעה להמתין לתשעת הימים.

הרה"ג ברוך צבי גרינבוים שליט"א
מייסד 'חלקי בקהילתי'

קדושת הפה היהודי

איש כי ידור נדר לה'... לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה".
ברור לגמרי שהמצווה שלא לחלל שום נדר היוצא מפיו של אדם - קיימת אפילו אם אין זה נדר מצווה לה', ומדוע אפוא מצווה התורה על שמירת הנדרים בנוסח: 'איש כי ידור נדר לה'?

למדנו שבכל דיבור היוצא מפיו של אדם - הוא עומד מול ה', וכיכול מבטיח לו שיקיים את שהבטיח לעצמו או לאחרים. הדבר דורש הסבר, מדוע כל הבטחה גם אם אינה קשורה לדבר רוחני, נחשבת כהבטחה לה'?

עומק העניין הוא, שהשימוש בכוח הדיבור שניתן לאדם אינו רק צורת ביטוי המאפשרת תקשורת בין אנשים, אלא שבכך מביא האדם את אישיותו ואת נשמתו האלוקית לידי ביטוי. בבריאת האדם נאמר: "ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה". את המילים "לנפש חיה" מתרגם אונקלוס 'לרוח ממללא'. נשמת החיים של האדם מתבטאת ביכולתו לדבר, זו גדולתו של כוח הדיבור.

כח הדיבור מבטא את מעלת האדם, כח הבחירה מנתב אותו למעלה

כוח הבחירה

כח נוסף באדם, מייחד אותו משאר בעלי החיים, והוא הכוח לבחור. על ידי שימוש נכון בשכל מתאפשר לאדם לבחור בטוב או ברע, ולבנות סביבו עולם מתוקן וטוב שנעים לחיות בו, בשונה מבעלי חיים הנשלטים בידי אינסטינקטים ודחפים, ללא אפשרות בחירה. האנ' האמיתי שמגדיר כל אחד מבני האדם, הוא השליטה העצמית והשימוש בכח הבחירה שטבוע בו.

שני הכוחות הללו המאפיינים את האדם - כוח הבחירה וכוח הדיבור - קשורים זה לזה ומסתייעים זה בזה.

הדיבור הוא ביטוי מושלם של השכל האחראי על בחירת האדם. אין בהירות שכלית לאדם - ללא הוצאת מחשבותיו החוצה - בצורה של דיבור וסיפור דברים, הן נשאות עמומות ולא ברורות, וכמאמר חז"ל 'הרהור לאו כדיבור'.

לכן מוטל על האדם לשמור את דיבורו אמיתי ונקי לגמרי. כי רק היכולת לדבר בצורה ברורה, מאפשרת לנשמה האלוקית הנמצאת באדם לבוא לידי ביטוי מושלם ונכון.

מעתה נבין את שהתקשינו בו לעיל. נדרינו והבטחותיו של האדם, בכל עניין גשמי כרוחני, יש בהם ממד רוחני שהופך אותם נדרים לה'. המפר את הבטחותיו - מחלל את קדושת ה' הטמונה בנשמתו האלוקית של האדם - הבאה לידי ביטוי בכוח הדיבור.

אם נרצה לבחון את רמתו של אדם, נבחן את סגנון הדיבור שלו. צאו וראו את סגנון דיבורם של לומדי התורה, אצילי החיים המקדשים את נשמתם - מול סגנון הדיבור הזול והנחות במרחב הכללי, המאפיין את צורת החיים המתירנית - שאינה לוקחת בחשבון את מציאותה של נשמה קדושה בגופו של יהודי.

שליטה עצמית שמתבטאת בדיבור מכובד, או בשתיקה בזמן הנכון, היא שימוש נכון בכוח הבחירה. דיבור מיותר, או דיבור שהופך, דיבור זול או גס, הם חילול הקדושה האלוקית שבנשמת היהודי.

"איש אשר כברכתו בירך אותם"

הסיפור שלנו כעם מתחיל בשנים-עשר השבטים - היסוד להיווצרות עם ישראל. יעקב אבינו, בדבריו האחרונים לבניו, לא מעניק ברכה כללית ואחידה, אלא מתייחס באופן אישי לכל אחד מהם, בהתאם לאופיו וייעודו. הרמב"ן מסביר כי יעקב בירך כל שבט על פי כוחותיו המיוחדים והתפקיד שנועד לו.

בין כלל הברכות, בולטת במיוחד הקדמת זבולון ליששכר - אף שזבולון היה הצעיר. גם בברכת משה רבנו בספר דברים, זבולון מוזכר לפני יששכר. רש"י מסביר שהקדמה זו נובעת מכך שזבולון, שעסק במסחר ופרנס את יששכר שהיה שקוע בלימוד תורה, נחשב לשותף מלא - ולפיכך זכה להקדים גם בברכה. משה רבנו מברך את שניהם יחד: "שִׁמְחָה זָבֻלוֹן בְּצִאֲתָהּ, וְיִשְׁשָׁכָר בְּאֶהְלָהּ", כדי להגיש שאין פירוד ביניהם - כל אחד תורם את חלקו בדרכו שלו, מתוך שמחה והכרה בייעודו.

כאשר בלעם רצה לקלל את עם ישראל, אולם כש- "וירא את ישראל שוכן לשבטיו ותנח עליו רוח השם", בירך "מה טובו אוהליך יעקב משכנותיך ישראל", בהכירו איך כל שבט נוהג בדרכו ובתפקידו המיוחד לו וכולם באחדות יחד, נאלץ לברך.

הגרי' חברוני, ראש ישיבת חברון, שבהכירו את חשיבות הארגון לקח על עצמו לשאת בעול הנהגת הארגון, מרחיב על כך בהיבט חינוכי. מורנו רבי דב לנדא שליט"א סיפר לו בערגה על ימיו בישיבת חברון של ראשית ימי המדינה, למדו אז בישיבה בחורים מרקעים שונים ובעלי השקפות קיצוניות לעתים קוטביות לגמרי, והייחוד של המקום הי טמון בכך שלמרות השוני והויכוחים המרים - שררה ביניהם אחדות וחברות אמיצה. גם סבו הגאון רבי משה חברוני זצ"ל כשנשאל מהו סוד הצלחתם של בוגרי הישיבה - כל אחד בדרכו ובתפקידים שונים ומגוונים בכל שטחי החיים - השיב: "בישיבת חברון מחנכים לא להיות בינוניים". כל אדם נברא עם תכונות וכישורים ייחודיים, והשאיפה היא לזהות את הייעוד האישי ולממש אותו במלוא העוצמה - ובשמחה. גם אם הייעוד שונה משל אחרים - ערכו לא נופל.

כך גם שבט לוי, שהקדיש את חייו לעבודת המקדש וזכה בשל כך במתנות כהונה, וכך גם שותפות יששכר וזבולון - כל אחד בדרכו, וכולם יחד מרכיבים את "שבטי י-ה".

חז"ל מתארים מה שואלים את האדם לאחר מותו: "נשאת ונתת באמונה? קבעת עיתים לתורה?" - שאלות המבטאות את החיבור הבלתי נפרד בין החיים המעשיים לחיים הרוחניים. האם האדם חי מתוך תחושת שליחות וייעוד? האם הקדיש זמן ללימוד, להתבוננות, למשמעות? או במילים אחרות - האם ניהל את חייו, או שאלה ניהלו אותו?

בסיום התפילה אנו אומרים: "אין כאלוקינו", ומיד אחר כך: "מי כאלוקינו?" - ללמדנו כי השאלה כשעומדת על אמונה אינה כפקפק באמונה, אלא אדרבה כלימוד, ומתוך לימוד זה אנו מגיעים גם למסקנא, מי כאלוקינו? וכי יש מי שידמה וישווה לו? לשאול - זה לא רק מותר, זה רצוי. אך גם כאשר שואלים, חשוב לדעת מהו היסוד הבלתי מעורער שעליו אנו עומדים.

אנו חיים בתקופה סוערת, מלאה אתגרים ושאלות - ולעיתים גם בלבול. אך דווקא בעידן כזה חשוב לזכור: הכוח שלנו טמון בייחודיות של כל אחד ואחד, אך ייחודיות לא פוגעת במאחד והוא החיבור המשותף לתורה - סלע קיומנו. כל קהילה, כל אדם, כל שבט - מביא עמו תרומה ייחודית. מתוך ההכרה בערכו של כל אחד, נוכל להוביל את הארגון למקום הראוי לו.

"עץ חיים היא למחזיקים בה, ותומכיה מאושר. דרכיה דרכי נועם, וכל נתיבותיה שלום".

יומן מסע

**שתי פנים לאחריות.
יש מי שמפנה אותה אל הבית
פנימה, ויש מי שמקרין
כלפי חוץ**

המופיעות בעולמות שונים מאד, זה מסמל על משהו עמוק שהוא מהותי בעצם הבריאה. אולי בורא עולם ברא את העולם כך שיש בו שתי תנועות נפש ביחס לאחריות. האחת שפועלת פנימה והאחת שפועלת חוצה. יש שהאחריות שלהם ממוקדת לשמור על הליבה, ויש שהאחריות שלהם ממוקדת במרחב הגדול יותר.

האדם קטן מידי בכדי לבטא את האמת הגדולה האלוהית. בכדי לקיים עולם מתוקן יש צורך לקיים תנועת מלקחיים של אחריות. יש ששליחותם עלי חלד לשמר את האחריות הפנימית, לשמר את הלב, ויש שמוטלת עליהם האחריות של הגוף השלם. בורא עולם יצר אנשים עם נטיות נפש שונות בכדי שהעולם יתקיים כראוי, ויתוקן עולם על ידי שכל אחד ישמר את מה שמוטל עליו. כל מה שנשאר לאדם לחפש זה מה מתאים לו לפי אישיותו, לפי הסביבה בה הוא גדל, ובה הוא חי את חייו.

עליה. ההתערבות במה שקורה במדינות אחרות גובלת בחוסר אחריות על אזרחי ארצות הברית, שזו חובתו המוסרית והערכית של הממשל. הדרך היחידה לשמור על אמריקה, היא להמעיט את המעורבות הזו. הדמוקרטים לעומתם, משוכנעים ממש להיפך, ארצות הברית הגדולה יכולה ואף מוטל עליה לקחת את האחריות בידיה ולנהל את העולם. עליה לקדם תהליכי שלום, ולעשות כמיטב יכולתה להמעיט את הסבל מהעולם. ללא כל אלו, ארה"ב אינה מקיימת את חובתה המוסרית והערכית, המוטלת עליה מתוקף גדולתה ועוצמתה. שתי התייחסויות שונות או שימושים שונים בגדולתה של המעצמה האמריקאית.

אני לא מבין בפוליטיקה וזה לא התחום האהוב עלי במיוחד. אבל אני חושב שזיהיתי כאן משהו מעניין מאד. גם בעולם היהודי מתקיימות שתי תנועות שונות, לייקוד וסקוויורא, משתמשות בגדולתה של אמריקה, בכדי לקיים חיים עצמאיים ונבדלים. קהילות אחרות מקיימות תודעת שליחות, ופועלות מעבר לגבולות הקהילה בכדי להשפיע טוב וברכה. ממש כמו שלהבדיל - בפוליטיקה, מתקיימות שתי התייחסויות שונות לגדולה ועוצמה. מקור להסתגרות פנימית או מקום לאחריות עולמית. בדרך כלל כשמוזנים תנועות נפש מקבילות

בפרק הזה הרב ליפשיץ עוסק בתחושת האחריות, כפי שהיא באה לידי ביטוי בלאומיות האמריקאית, ועומד על שתי תפיסות עולם הבאות לידי ביטוי ברמה הפוליטית הגדולה, וגם ברמה הקהילתית הזעירה.

פרק ו - פוליטיקה אמריקאית ותנועות נפש מקבילות

יום אחר כך התייחד לביקור אצל אנשי ממשל פוליטיקאים מימין ומשמאל. היום החל בבית שגריר ישראל בארה"ב ר' יחיאל לייטנר. שדיבר על אחריות. על שמירת קשר עם אנשי ממשל שיעמדו לטובתנו, שילחמו באנטישמיות ויעמדו לימיננו. יהודי מרתק, שדבריו בלולים תורה ואהבת ישראל, כשסיפר על בנו הקדוש שמסר נפשו למען הצלת עם ישראל, והיתה לו היכולת להתחבר לכל סגנון, חבריו היו חסידי סאטמאר, וחיללים בצה"ל. שוב שמענו על אחריות, ויכולת לשמור על קשרים מגוונים.

גם מאנשי ממשל שאינם יהודים שמענו על אכפתיות ותמיכה בעם ישראל, ומאמצים להילחם באנטישמיות. אלא שכאן למדנו על שני קולות בפוליטיקה של ארה"ב. רפובליקנים הסבורים כי לארצות הברית הגדולה, אין אחריות על המתרחש בכל העולם ועליה להתנתק מאחריות זו שכאילו נכפתה

מחץ לקופסא

נתנאל זליקוביץ | מרצה ואיש חינוך

תלמיד חכם של עוקצין

**לפעמים פליטת פה אחת,
מסגירה יחס לעולם שלם**

וטכנולוגיה וגלובליזציה, האם זו עבירה או מצווה גדולה. מותר לאנשים לחשוב ככה וככה, מותר להם.

אבל בסוף בסוף, יש רגע אחד שזה מגיע. רגע שלא תוכל להתחמק ממנו, בפליטת פה או קולמוס, בתיאוריה או במעשה, בדרך שאתה מחנך את הילדים שלך, במקומות שאתה תורם להם, כסף או עצה או מורל. במה מלהיב או משמח אותך. כשאתה רואה אותם, את העשרה בטלנים הללו, כמו שמכנה אותם הגמרא, תלמידי חכמים של עוקצין הללו, האם זורחות לך העיניים, מתרחב לך הלב? האם אתה מתמלא קנאת סופרים או לפחות הערכה ואהבה גדולה, או שאתה אומר או חושב או מרגיש "זקן שכמותך יעסוק בדברים בטלים הללו?"

האחרונים במסכת עבודה זרה, והסיפור על רבי אלעזר וההגמון "ת"ר כשנתפס ר"א למינות הפלוהו לגרודם לידון. אמר לו אותו הגמון, זקן שכמותך יעסוק בדברים בטלים הללו" מדהים לשמוע כמה עתיקה השאלה הזו. מילא ילד, איזה 'ישיבה בוחר' מתלהב, שצריך להוכיח את עצמו, חדור עיזוז נעורים וחדוות ניצוח, רוצה לקבל שידוך טוב, לקבל שטעלע, להתברג, אני מבין. אבל אתה כבר זקן, מה יש לך ולדברים הבטלים הללו? כמה אפשר, תעשה משהו עם עצמך, תתקדם בחיים, תתרום לחברה, למשק, למדינה.

כתבתי כמה פעמים בטור הזה, אני מאמין שאפשר לעבוד את ה' ביותר מדרך אחת ובהחלט אפשר להתווכח על הדרך הזו. יש מקום גם לטעות, זה גם מותר. מותר להתווכח על לימודי ליבה ועל ישיבה תיכונית, האם זה פוגע בלמדנות או מקדם אותה, זהו שיח לגיטימי. מותר להתווכח על צבא ועל לימוד אומנות ופרנסה. האם ה' עצוב או דווקא שמח מזה. על מדינה

לפני מספר שנים ניהלתי שיחה תוססת וערה עם חבר טוב, יהודי יודע ספר. דיברנו על "שינויים שצריך לעשות" לטעמו, בחינוך החרדי. תגיד, שאלתי אותו בסוף, את האמת. מה היה יותר משמח אותך, שהבן שלך ייצא תלמיד חכם או ד"ר למתמטיקה? החבר חשב זמן מה ברצינות וענה, אם תלמיד חכם של עוקצין? אז ד"ר למתמטיקה....

וואו, איזה ביטוי ממצה. הוא נהיה ממש מטבע לשון שימושי אצלי. 'תלמיד חכם של עוקצין' פירושו אדם כזה שמעביר את זמנו, על הפינות האלו של התורה, שלא באמת הופכות אותך לאיש משכיל וחכם. כזה שיועד לדבר יפה בבית הכנסת, מכיר איזה רס"ג, מהר"ל או ר' צדוק מעניין, פרשיה לא מוכרת בתנ"ך או סוגיה ממונית אקטואלית. עוקצין, זו הדוגמה לדרך בה אנשים מעבירים את הזמן שלהם, על עוקצין.

נזכרתי בסיפור הזה דרך אחד הדפים

ראשי המטות

בקהילות חלקי, בכל רחבי הארץ מוסיפים לעסוק בתורה בדיבור חברים ואהבת אחים. מחלקת התוכן, מספקת לכל קהילה רבנים ומוסרי שיעורים מרתקים, בהתאמה לציבור השומעים. גם בשבוע החולף, התקיימו עשרות שיעורים כאלו, ואנחנו כאן עם טעימה סמלית אך מייצגת:

קהילות חלקי בנתיבות יצאו לערב גיבוש והתרעננות, של כל חברי הקהילות יחד. הרב אודי בוכריס הנמרץ והמסור, ארגן את הפעילות כידי ה' הטובה עליו, לשמחת כל החברים

וברמב"ש ג' התקיים כרגיל שיעורו של הרב יודקובסקי, המאיר את עיני שומעיו בכל פעם מחדש

קהילת 'העמלים' בקוממיות האזינה ברוב קשב לשיעורו המיוחד של הרב יוחאי אורן, בענייני גאולה ומשיח.

בקהילה בצפת, האזינו לאחר לימוד ליל שישי הקבוע לשיעורו של הרב קרביץ שליט"א, משגיח לשעבר ביישיבת לייקווד, שבניו ג'רזי ארה"ב.

ברמת ב"ש א מסר הרב חיים בר חיים שליט"א שיעור מרתק

טור אורח

יהודה אייזיקוביץ | יועץ תקשורת

תכלים, מיהו חרדי?

”

**לא כל מי שמחשיך
ברמה החברתית למגזר
החרדי - ראוי לתואר
הנכבד הזה**

מצוות התורה בהידור. בין במצוות שבינו לקונו ובין באלו שבינו לחבירו. החרדי ישאף תמיד לקיים אותן באופן הנעלה ביותר. וכך, נמצא אותו מתנהל באופן עקבי: היחס ללימוד תורה כערך עליון ובלעדי והענקת חינוך לילדיו למצוינות בקיום המצוות. התרחקות מהכיעור והדומה לו והחובה לבער את הרע מקרבנו. צריכת מזון בכשרות מהודרת, ציות מלא לגדולי התורה, וכן הלאה על זה הדרך בכל תחומי החיים.

זאת ההגדרה המזוקקת של החרד לדבר ה'.

אולם לצד ההתפעלות, כל מי שצפה בסדרה הזאת ידע כי לא מדובר בחרדים אמיתיים אלא בשחקנים. כלומר, לא כל מי שלבוש, מתנהג ומדבר כמו חרדי, הוא בהכרח חרדי.

האמן איקא ישראלי זצ"ל סיפר כי במהלך תהליך החזרה שלו בתשובה הוא נתקל בחרדי שהתנהג באופן מחפיר ומזעזע. בעקבות זאת הוא שקל לנטוש את הישיבה בה למד ולשוב לחילוניותו, אלא שאז הגיע ראש הישיבה והעניק לו כלל שהסביר את מה שראה וחסך לו שאלות רבות בהמשך: דע לך שיש דבר אחד שנקרא דת ודבר אחר שנקרא דתיים ולא תמיד קיים קשר בין השניים. כלומר, לא כל מעשה שנעשה על ידי אדם בחזות חרדית קשור לאורח החיים החרדי.

כעת אפשר לגשת לתכלים: חרדי הוא יהודי שהמטרה העיקרית והחשובה בחייו היא קיום

נראה כי התואר "חרדי" נעשה כחומר ביד היוצר - כל הרוצה יבוא ויתהדר בו, עם או בלי קשר למעשיו של המתיימר לשאת בתואר הנכבד. וכך אנו נתקלים לא אחת בהתנהגות מבזה או במעשים חמורים של אנשים המזוהים כחרדים, ואנו שואלים האם באמת הם ואנחנו משתייכים לאותה קבוצה? ברור שלא. האם אנחנו צריכים לפעול כנגד מחללי שם שמים שבתוכנו? ברור שכן.

אז מיהו הראוי להיקרא חרדי? ובכן, לפני מספר שנים שודרה בתקשורת הישראלית סדרה מצולמת שבמרכזו סיפור דמיוני שכביכול התרחש בחברה החרדית. כל מי שצפה בסדרה לא יכול היה שלא להתפעל מהכישרון של השחקנים שהשתתפו בה - הם היו לבושים כחרדים אותנטיים, התנהגו כמו חרדים, ושוחחו ביניהם ב"חרדית" טובה יותר אף מהחרדים עצמם...

ערים לטפכם

החופש הגדול מגיע ואיתו הדיילמה בין הרצון לשחרר, לזרום ולתת להם ליהנות באמת, לבין הידיעה הפנימית שתכנון סדר יום, עושה להם רק טוב. אנחנו רוצים להיות פחות שיפוטניים ופחות מגבילים, לתת לילדים להתאווור אחרי שנה עמוסה ומורכבת. אבל אנחנו גם מבחינים מתי האוויר הזה הופך מחניק ועכור... כשאין סדר, הזמן נמרח והמריבות מתחילות על כולם.

כאן מגיע החלק של הילדים שלנו. הם לא תמיד יודעים להגיד "קשה לי בלי מסגרת". אבל הם מרגישים את זה. דרך עצבנות, חוסר שקט, או תחושת בדידות לא מוסכרת.

בפרשתנו, בני גד ובני ראובן מבקשים להישאר בעבר הירדן: "גדרות צאן נבנה למקננו פה, וערים לטפנו" הם אומרים, מקדימים את הצאן לילדים. משה רבינו מתקן אותם בסדר הנכון: "בנו לכם ערים לטפכם, וגדרות לצאנכם". קודם הילדים ואחר כך הצאן.

אין זה רק סדר ותכנון, אלא מסר חינוכי. הילדים צריכים להרגיש שיש להם "עיר", מקום ששייך להם, מארגן עבורם את המציאות, ומכיל אותם. יש לו חומה ושערים, ויש מי ששומר.

ילדים צריכים סדר יום גם בחופשה. הוא הופך את החופש לנעים יותר, וגם מועיל

ועם מסגרת ברורה. זמן קימה; זמן אוכל; זמן לעצמי. זמן שינה בזמן. ילד שלא יודע מתי הוא הולך לישון, הוא ילד שלא שולט בזמן, ולא שולט בעצמו.

אני פוגש הורים שאומרים: "נו, שיירגעו קצת. שינוחו. ניתן להם את הזמן". אבל האמת? הילדים לא נחים כשאין סדר. הם פשוט נשאבים למריבות לשעמום ולמצבי רוח. אם רק נעשה סדר, נעים ויציב, פתאום החופש יהיה מתנה.

נסו את זה. אפילו לשבוע. שבו איתם. כתבו יחד טבלה. תנו להם לבחור חלק מהדברים, אבל תישארו ההורים. ילד לא צריך חופש מההורים. הוא צריך הורים שנותנים לו חופש בתוך גבולות.

בואו ונקדים את העיר לגדר.

רק אחר כך אפשר לדבר על כל השאר. סדר יום בחופש, הוא לא רק נוחות להורים. הוא אמירה לילדינו: 'אתם חשובים. יש לכם מקום. יש פה מכוון'. וכאן ההורה שואל... איך בונים סדר יום שלא ירגיש כמו בית-ספר מגביל וכובל? התשובה היא פשוטה. במילה אחת. איוון.

סדר יום בחופש לא צריך להיות דקדקני. הוא צריך להיות יציב. עוגנים כמו שעת קימה יחסית קבועה, זמן מסך מוגדר, זמן משפחתי, פעילות גופנית או יצירתית, והכי חשוב - זמן רגוע, שמבוגר נמצא ונוכח בו ולא רק משגיח. הם לא יגידו לנו תודה עכשיו. אבל ירגישו את זה. כי מבוגר שנמצא, מחזיק את השגרה ומשדר ביטחון - בונה לילד עיר. לא גדר.

אנחנו שוכחים לפעמים את הדבר הפשוט הזה, כי אנחנו נמשכים אחרי הדחוף והמיידי. לארגן קייטנה, למצוא פתרונות, להספיק עוד משימה בעבודה. אבל אם נעצור ונתבונן, הילדים שלנו מחפשים אותנו - את הנוכחות שלנו, את המסגרת ואת התחושה שיש על מי להישען.

לא שולחים את הילדים כל בוקר "לזרום". אלא בונים איתם סדר יום גמיש; עם בחירה;

מנדי פרומר

לילדי חלקי

חידות לכל המשפחה לשולחן שבת

לע"נ ר' שמואל בן ר' דב ודבורה בת אברהם שמואל הכהן

זכור ושמור

- א. אחת התחנות במסעי בני ישראל, וזהו גם שמו של יישוב בחבל יתיר שבדרום הר חברון
- ב. כיצד נקראת ביהם במלחמה, שאינה של רכוש ומטלטלין אלא אדם ובהמה (לפי רש"י)?
- ג. הרי העברים היו ממוקמים לפני...?
- ד. במדבר זה חנו בני ישראל כשנסעו מים סוף (רמז: חשבו על עיניים מלכנסנות...)
- ה. מה אמר משה לבני ראובן ולבני גד שיבנו לפני גדרות הצאן?
- ו. כיצד כונו אלה העומדים בראש הצבא (עליהם משה כעס)?
- ז. אחד ממלכי מדין שהרגו בני ישראל
- ח. אחת הערים שבנו בני ראובן
- ט. המקום הראשון שממנו נסעו בני ישראל - זו אחת מ"ערי המסכנות"
- י. כמה חלוצי צבא אסף משה בסך הכל, מכל השבטים?
- יא. כמה שבטים בסופו של דבר קיבלו נחלה ממערב לירדן?

- א. כאשר נערה צעירה נודרת, מי יכול להפר את דבריה?
- ב. מין מתכת שמזכר בפרשתנו, וכלים שנלקחו מהמדיינים ועשויים מהמתכת הזו דורשים טיהור בהגעלה
- ג. בני ראובן ובני גד אמרו למשה שאת זה הם יבנו לפני שיעלו להילחם
- ד. כך נקראת התחנה שבין מדבר סין לאלוה
- ה. מה שאל משה בכעס את ראשי הצבא כשחזרו מהמלחמה?
- ו. אם האשה נודרת ולא הופרו הנדרים, הם תקפים. כיצד אומרת התורה שהם יהיו תקפים?
- ז. כלים משלל המלחמה שהיו עשויים מהחומר הזה היו צריכים בני ישראל להגעיל
- ח. לפי החלוקה הראשונית, כמה מתוך שלל המלחמה הלך ללוחמים?
- ט. התאריך שבו נסעו בני ישראל מרעמסס לפי המובא בפרשתנו
- י. שתי ערים שבנו בני גד
- יא. כיצד נקרא סכום כסף שמשלם רוצח כדי לנקות את עצמו (ואסור לקחתו לפי התורה)?

א' אֶלֶל	ב' אֶלֶל	ג' אֶלֶל	ד' אֶלֶל	ה' אֶלֶל
ו' אֶלֶל	ז' אֶלֶל	ח' אֶלֶל	ט' אֶלֶל	י' אֶלֶל
יא' אֶלֶל	יב' אֶלֶל	יג' אֶלֶל	יד' אֶלֶל	טו' אֶלֶל
טז' אֶלֶל	יז' אֶלֶל	יח' אֶלֶל	יט' אֶלֶל	כ' אֶלֶל
כא' אֶלֶל	כב' אֶלֶל	כג' אֶלֶל	כד' אֶלֶל	כה' אֶלֶל
כו' אֶלֶל	כז' אֶלֶל	כח' אֶלֶל	כט' אֶלֶל	ל' אֶלֶל
לא' אֶלֶל	לב' אֶלֶל	לד' אֶלֶל	לה' אֶלֶל	לו' אֶלֶל
לז' אֶלֶל	לח' אֶלֶל	לט' אֶלֶל	מ' אֶלֶל	מא' אֶלֶל
מב' אֶלֶל	מג' אֶלֶל	מד' אֶלֶל	מה' אֶלֶל	מו' אֶלֶל
מז' אֶלֶל	מח' אֶלֶל	מט' אֶלֶל	נ' אֶלֶל	נא' אֶלֶל
נב' אֶלֶל	נג' אֶלֶל	נד' אֶלֶל	נה' אֶלֶל	נו' אֶלֶל
נז' אֶלֶל	נח' אֶלֶל	נט' אֶלֶל	ס' אֶלֶל	סא' אֶלֶל
סב' אֶלֶל	סג' אֶלֶל	סד' אֶלֶל	סה' אֶלֶל	סו' אֶלֶל
סז' אֶלֶל	סח' אֶלֶל	סט' אֶלֶל	ע' אֶלֶל	עא' אֶלֶל
עב' אֶלֶל	עג' אֶלֶל	עד' אֶלֶל	עה' אֶלֶל	עו' אֶלֶל
עז' אֶלֶל	עח' אֶלֶל	עט' אֶלֶל	פ' אֶלֶל	פא' אֶלֶל
פב' אֶלֶל	פג' אֶלֶל	פד' אֶלֶל	פה' אֶלֶל	פו' אֶלֶל
פז' אֶלֶל	פח' אֶלֶל	פט' אֶלֶל	צ' אֶלֶל	צא' אֶלֶל
צב' אֶלֶל	צג' אֶלֶל	צד' אֶלֶל	צה' אֶלֶל	צו' אֶלֶל
צז' אֶלֶל	צח' אֶלֶל	צט' אֶלֶל	ק' אֶלֶל	קא' אֶלֶל
קב' אֶלֶל	קג' אֶלֶל	קד' אֶלֶל	קה' אֶלֶל	קו' אֶלֶל
קז' אֶלֶל	קח' אֶלֶל	קט' אֶלֶל	קכ' אֶלֶל	קכא' אֶלֶל
קכב' אֶלֶל	קכג' אֶלֶל	קכד' אֶלֶל	קכה' אֶלֶל	קכו' אֶלֶל
קכז' אֶלֶל	קכח' אֶלֶל	קכט' אֶלֶל	קל' אֶלֶל	קלא' אֶלֶל
קלב' אֶלֶל	קלג' אֶלֶל	קלד' אֶלֶל	קלה' אֶלֶל	קלו' אֶלֶל
קלז' אֶלֶל	קלח' אֶלֶל	קלט' אֶלֶל	קמ' אֶלֶל	קמא' אֶלֶל
קמב' אֶלֶל	קמג' אֶלֶל	קמד' אֶלֶל	קמה' אֶלֶל	קמו' אֶלֶל
קמז' אֶלֶל	קמח' אֶלֶל	קמט' אֶלֶל	קנ' אֶלֶל	קנא' אֶלֶל
קנב' אֶלֶל	קנג' אֶלֶל	קנד' אֶלֶל	קנה' אֶלֶל	קנו' אֶלֶל
קנז' אֶלֶל	קנח' אֶלֶל	קנט' אֶלֶל	קס' אֶלֶל	קסא' אֶלֶל
קסב' אֶלֶל	קסג' אֶלֶל	קסד' אֶלֶל	קסה' אֶלֶל	קסו' אֶלֶל
קסז' אֶלֶל	קסח' אֶלֶל	קסט' אֶלֶל	קע' אֶלֶל	קעא' אֶלֶל
קעב' אֶלֶל	קעג' אֶלֶל	קעד' אֶלֶל	קעה' אֶלֶל	קעו' אֶלֶל
קעז' אֶלֶל	קעח' אֶלֶל	קעט' אֶלֶל	קפ' אֶלֶל	קפא' אֶלֶל
קפב' אֶלֶל	קפג' אֶלֶל	קפד' אֶלֶל	קפה' אֶלֶל	קפו' אֶלֶל
קפז' אֶלֶל	קפח' אֶלֶל	קפט' אֶלֶל	קצ' אֶלֶל	קצא' אֶלֶל
קצב' אֶלֶל	קצג' אֶלֶל	קצד' אֶלֶל	קצה' אֶלֶל	קצו' אֶלֶל
קצז' אֶלֶל	קצח' אֶלֶל	קצט' אֶלֶל	ר' אֶלֶל	רא' אֶלֶל
רב' אֶלֶל	רג' אֶלֶל	רד' אֶלֶל	רה' אֶלֶל	רו' אֶלֶל
רז' אֶלֶל	רח' אֶלֶל	רט' אֶלֶל	רכ' אֶלֶל	רכא' אֶלֶל
רכב' אֶלֶל	רכג' אֶלֶל	רכד' אֶלֶל	רכה' אֶלֶל	רכו' אֶלֶל
רכז' אֶלֶל	רכח' אֶלֶל	רכט' אֶלֶל	רל' אֶלֶל	רלא' אֶלֶל
רלב' אֶלֶל	רלג' אֶלֶל	רלד' אֶלֶל	רלה' אֶלֶל	רלו' אֶלֶל
רלז' אֶלֶל	רלח' אֶלֶל	רלט' אֶלֶל	רמ' אֶלֶל	רמא' אֶלֶל
רמב' אֶלֶל	רמג' אֶלֶל	רמד' אֶלֶל	רמה' אֶלֶל	רמו' אֶלֶל
רמז' אֶלֶל	רמח' אֶלֶל	רמט' אֶלֶל	רנ' אֶלֶל	רנא' אֶלֶל
רנב' אֶלֶל	רנג' אֶלֶל	רנד' אֶלֶל	רנה' אֶלֶל	רנו' אֶלֶל
רנז' אֶלֶל	רנח' אֶלֶל	רנט' אֶלֶל	רס' אֶלֶל	רסא' אֶלֶל
רסב' אֶלֶל	רסג' אֶלֶל	רסד' אֶלֶל	רסה' אֶלֶל	רסו' אֶלֶל
רסז' אֶלֶל	רסח' אֶלֶל	רסט' אֶלֶל	רע' אֶלֶל	רעא' אֶלֶל
רעב' אֶלֶל	רעג' אֶלֶל	רעד' אֶלֶל	רעה' אֶלֶל	רעו' אֶלֶל
רעז' אֶלֶל	רעח' אֶלֶל	רעט' אֶלֶל	רפ' אֶלֶל	רפא' אֶלֶל
רפב' אֶלֶל	רפג' אֶלֶל	רפד' אֶלֶל	רפה' אֶלֶל	רפו' אֶלֶל
רפז' אֶלֶל	רפח' אֶלֶל	רפט' אֶלֶל	רצ' אֶלֶל	רצא' אֶלֶל
רצב' אֶלֶל	רצג' אֶלֶל	רצד' אֶלֶל	רצה' אֶלֶל	רצו' אֶלֶל
רצז' אֶלֶל	רצח' אֶלֶל	רצט' אֶלֶל	ר' אֶלֶל	רא' אֶלֶל

בדיעבד

שולחן העורך העמוס,
מבקש להתנקות, ולעשות
סדר בבלאגן

לפרנסתו. לפעמים צריך להביע ביקורת, כמו למשל כאשר פרסום המתיימר לפנות 'לחרדים בעולם המעשה', גורס כי: "החומות נסדקות, הפחד מתפוגג, ורוח חדשה נושבת בציבור החרדי" (לכתחילה 26. ה' תמוז התשפ"ה). ברכה היסטורית לחיילים חרדים ניסוח שאין חולק כי יש לא מעט חרדים בעולם המעשה, שיוזו בכיסאם מולו בחוסר נוחות.

*

מנכדו של הגר"ח שמואלביץ זצ"ל, שמעתי פעם על היום בו חתם על המכתב החרדי נגד היתר הממזרים של הרב הצבאי שלמה גורן. שני אברכים עלו ובאו לביתו, להחתים אותו על המכתב במסגרת סבב החתמות של ראשי ישיבות וגדולי תורה. לאחר שחתם על המכתב, נשא אליהם ראש ישיבת מיר את עיניו, ואמר: "את הגן עדן על החתימה הזו, אני נותן לכם".

העריכה, או לשבח את כותבי העלון הנכבדים והמעולים, איש בדרכו. אם כי מן הראוי לעשות גם את זה. אני מבקש לומר שעיסוקנו הקבוע הוא לרומם ולגדל את מעלת החרדים העובדים, המשתדלים לעבוד את ה' בכל יום ולקיים בגופם מקרא מפורש: 'בכל דרכיך דעה', להציג חומר קריאה ברמה גבוהה, המעניין ציבור נפלא זה, ולקדם את מטרת העל של התנועה: 'שלא יישאר בוגר ישיבה, בלי קהילה אליה הוא שייך'.

אך מכל אלו, מה שזכה לכותרות הוא דווקא מאמרי ביקורת של הרב פרשטיין שליט"א שעסק ב'מפכנים החרדים', או של אבי מימרן ידידי מנוער, שדיבר על האנרכיסטים החרדים. אני מתעלם לרגע מנטייתם של מוקדי עדכונים, לייצר תוכן ולחולל עניין. פרנסה של יהודי היא עניין גדול, לימדונו רבותינו. אני מדבר אל קוראי העלון שלנו, שרגילים לקבל מאמרי הגות וטורי דעה מהסוג שנזכר לעיל, ואולי הופתעו לקרוא מאמרי ביקורת נוקבת בסגנון כזה.

עלון 'חלקי בקהילתי' הוא שופר של התנועה, המקדם את הרעיונות הניצבים בבסיס קיומה, ובית מדרש חי ותוסס, לליכון סוגיות המעסיקות את ציבור היראים העובד

לפני יותר משנתיים, נכנסתי לתפקיד עורך העלון 'חלקי בקהילתי'. מאז, זכיתי בס"ד לערוך 100 גיליונות, ודווקא בגיליון ה-101 אני חורג ממנהגי. בדרך כלל, אני שמח בחלקי ומקפיד להפריד בין תפקידי כעורך לתפקידי ככותב. אבל השבוע אני מבקש להפקיע את הטור לטובת העורך, ולהתייחס למהומה זוטא שקמה בשבועות האחרונים. כאשר פורסמו כאן בעלון מספר מאמרים ביקורתיים, שאינם תואמים לכאורה את עיסוקנו הקבוע.

מידי שבוע מתפרסמים בעלון מאמרים העוסקים בשלל זוויות, סגנונות ונקודות מבט, בסוגיות המעסיקות את ציבור החרדים העובדים. אתגרים ייחודיים הניצבים לפתחם, כמו גם התמודדויות שונות ומגוונות שנקרות בדרכם.

כל עלון הוא כמו פרק בספר ארוך, והמאמרים בו נוגעים באזור מוחיה מסוים. זווית חינוכית, או אתגרים זוגיים. מדור הלכתי ומדור שו"ת העוסק תמיד בשאלות אקטואליות העולות מהשטח. מידי פעם מוזמנים כותבים אורחים, מוכשרים ומעניינים, המציגים גם הם קו מחשבה אחר, או מעשרים את הקוראים מחכמתם ונסיגתם. לא באתי להלאות אתכם בעבודת

חלקי בארץ החיים

ברוך יערי

"על היכלי אבכה
יומם ולילה..."

תיקון חצות בצהרי היום,
עיר הקודש החרבה.
אב תשפ"ג

מו"ל: חלקי בקהילתי
יזמות קהילתית תורנית.
מייסד: הרב"ג ברוך צבי גרינבוים
עורך: אהוד בן יהודה

כותבים קבועים:

הרב אפרים קרלינסקי, הרב דב הבין, הרב שלמה ליפשיץ,
הרב זאב קצנלבון, הרב נתנאל זליקוביץ,
הרב עלי מורגנטרן, הרב יעקב שאנס, ברוך יערי
עיצוב גרפי: נמיק פרסום, עיצוב גרפי: מירי 054-8420999

חלקי בקהילתי

חלקי בקהילתי:
רחוב קה"ת 14 ירושלים

מרכז מידע ארצי:

02-6260115

cheli.co.il

helioffice@gmail.com

חרדי עובד ומרגיש לבד?
'חלקי בקהילתי' - תרגיש בבית

חלקי בקהילתי 02-6260115

אהבת תורה

”

**מפגש נדיר מעורר אהבה
ישנה, ומאיר את הדרך
לכל אורכה**

את הסדר באשמורת הבוקר לשעתיים. שעתיים הפכו לשעה, ושעה למאומה. שמואל גילה תוך תקופה קצרה, שאמנם יש לו סדר של שלש שעות מידי יום, אבל הוא לא טורח להתייצב אליו.

זה כאב לו, באמת כאב, הוא יודע שבית של עובד זה לא בית של אברך, הדרך לשמר בית של תורה עוברת דרך שמירה על זמנים קבועים. הוא עובד, לא אידיוט. למרות שיש מי שמבלבל בין השניים. אבל זה פשוט לא הלך, לקום מידי בוקר, לקצץ בשעות העבודה, לוותר על שלש שעות מידי יום כשהימים עמוסים כל כך, זה על גבול הבלתי. שמואל פשוט לא הצליח.

יום אחד זה קרה, הוא רק נכנס למנחה של קיץ אחרי יום מפרך, לא ציפה ליהודי עם הקסקט שיחסום את הכניסה ויבהיר לו שעד אחרי ערבית הוא לא יוצא. צריך עשירי אין מה לעשות.

שמואל הבין שבחצי שעה הקרובה הוא תקוע. ניגש לארון הספרים, גמרא עירובין קרצה לו מהארון. כמה זמן הוא לא פתח גמרא? ארבעה חודשים פלוס מינוס, בעיקר פלוס אם נודה על האמת.

שמואל הוציא את הגמרא והתחיל לקרוא לאיטו, שורה ועוד שורה, רש"י, תוס', נזכר בדברי הראשונים. מסיים את העמוד, גומע אותו, ממשיך לעמוד הבא. לא מסוגל לעצור את עצמו. ואז, אחרי חצי שעה כשהחזן פתח ב"שיר המעלות", הבין סוף סוף שמואל. הוא לא ראה את זה בכלל, בימי שגרה, הוא לא ראה את זה כשהוא נטש, כשנמאס לו, אבל האמת היא שהוא אוהב את התורה באמת, אוהב אותה כמו שהוא לא אוהב אף דבר אחר בחייו. וכן, גם היא אוהבת אותו.

שצריך, לא את מה שאוהבים. צריך ללמוד אז לומדים. בלי תירוצים.

לשמואל לא הייתה סיבה להפסיק את שירת חייו. מצידו להמשיך כך עד זקנה, שיבה, ולמעלה בקודש. אבל תלאות החיים הגיעו אליו ולחצו עליו בנימוס לפרנס אותם. שמואל נאלץ לצאת לעבוד.

על פניו, הצטער שמואל מאוד על עזיבת מקור מים חיים, הלב נרעש קצת פחות. שמואל איש הגינוי. עושים את מה שצריך, הוא לא למד כי זה "עולם הזה", את הסיפורים האלו תשאירו למשגיח בישיבה. גם את העונג הרוחני של עשר

עיצוב AI: ספי רייקינד

שעות ברציפות הוא השאיר לחזן איש, אצלו זה לא עבד. הוא למד כי צריך, ויצא לשוק העבודה כי צריך. הוא עושה את מה שהקב"ה רוצה לא את מה שמתחשק לו. עובדה שהוא עדיין בארץ ולא משתזף בפיליפינים.

כששמואל יצא לעבוד הוא קבע לו כלל, חוק בל יעבור. שלוש שעות תורה בבוקר, חובה. זה הפתיח של היום, תורה אמיתית, בלי משחקים, שיעורים, עלונים, חוברות, תורה כמו שצריך.

כמו כל חוק בל יעבור אחר, זה החזיק שלשה ימים. שלשה ימים ושעתיים אם נרצה לדייק. הוא קם מאוחר מעט, העבודה לא יכולה להמתין, מה שקיצר

שמואל ידע ללמוד. מה זה ידע, שמואל והתורה זה דבר אחד. לא סתם הוא בוגר ישיבה חשובה, למדן לעילא, ההגדרות שלו היו לשם דבר, דקות מן הדקות, עמוקות ולמנויות.

בניגוד לפתגם המפורסם, על פיו 'מי שיועד לגנוב הוא לאו דווקא גנב, וגם מי שיועד ללמוד איננו בהכרח למדן'. שמואל ידע ללמוד והיה גם למדן. עוד בימיו בישיבה היה בחור שקדן, וגם אחרי חתונתו לא זנח את עסק התורה. הוא למד בכלל מכובד, שקוע בלימוד, סדר א' ב' ואפילו כולל ערב, כל יום בלי תירוצים.

סוד אחד החביא שמואל עמוק מתחת זיפי זקנו, שמואל ידע ללמוד, ידע היטב, אבל שמואל לא אהב ללמוד. למעשה הוא ממש לא סבל את זה. מתברר, שכמו בפתגם מפורסם אחר 'היכולת לדוג לא הופכת אותך לאוהב דגים, והיכולת ללמוד לא הופכת אותך לאוהב ללמוד'. שמואל ידע ללמוד, אבל לאהוב את זה? לא אצלו.

אל תדאגו, יקבלו את ילדיו למוסדות, שמואל שחקן מצטיין. משה חבושה בשירת הבקשות לא מתפייט כמו שמואל כשהוא מדבר על העונג בסברה ברמב"ן. "סם חיים, פשוט סם חיים", אין סופרלטיב ששמואל לא משתמש בו. עולם דימויים עשיר כשלו, הוא נדיר. כל משפט שני אצלו פותח ב"התורה היא כמו" ההמשך משתנה, כמו דבש, שוקולד, פלאפל, אגרטל סיני עתיק, חכם סיני עתיק, שעון שווייצרי עתיק, תזרקו חפץ כלשהו ושמואל כבר יסביר בשפתיים דולקות איך זה בדיוק כמו התיירה. זו לא רמאות, שמואל אהב את התורה, בעיקרון. הוא פשוט לא אהב ללמוד אותה.

אתם לבטח מגרדים במצחכם בתימהון, אז מה הוא עשה כל יום בכולל? התשובה ברורה, הוא למד בשקידה. לא צריך לאהוב ללמוד כדי לעשות את זה, המקום היחיד שההוראה היא לעשות את מה שאוהבים, זה בקורס קאוצ'ינג. בכל תחומי החיים האחרים, עושים את מה

ב'חלקי בקהילתי' מחכים לך! 'חלקי בקהילתי' - גם החלק שלך!

chelki.co.il helkioffice@gmail.com 02-6260115